

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
JEAN RICHARD DE LA TOUR
esitatud 8. oktoobril 2020¹

Kohtuasi C-221/19

AV

menetluses osales:

Pomorski Wydział Zamiejscowy Departamentu Do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Sąd Okręgowy w Gdańsku (Gdański regionaalne kohus, Poola))

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö kriminaalasjades – Raamotsus 2008/909/JSK – Artikli 8 lõiked 2–4, artikli 17 lõige 1 ja artikkel 19 – Liitkaristuse mõistmisel sellise karistuse arvessevõtmine, mis on mõistetud teises liikmesriigis ja mille täideviimine on üle antud liikmesriiki, kus liitkaristust mõistev kohtuotsus tehakse – Raamotsus 2008/675/JSK – Kohaldamisala – Artikli 3 lõige 3 – Varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmise toime nendele karistustele

I. Sissejuhatus

1. Käesolev eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 24. juuli 2008. aasta raamotsuse 2008/675/JSK, mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikides tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmist uutes kriminaalmenetlustes², artikli 3 lõiget 3 ning nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsuse 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil³, muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK⁴, artikli 8 lõikeid 2–4, artikli 17 lõiget 1 ja artiklit 19.

2. Taotlus on esitatud Sąd Okręgowy w Gdańsku (Gdański regionaalne kohus, Poola) menetluses, mille ese on viimase poolt AV-le liitkaristuse mõistmine, mis muu hulgas hõlmab teise liikmesriigi kohtu mõistetud vabadusekaotuslikku karistust, mis viiakse täide Poolas.

3. Liitkaristuse mõistmise menetlus võimaldab mõista liitkaristuse, arvestades mitut karistust, mis on mõistetud mitmes süüdimõistvas kohtuotsuses. Kui sellised otsused on teinud eri liikmesriikide kohtud, tekib liitkaristuse mõistmisel küsimusi kooskõla kohta raamotsustega 2008/675 ja 2008/909.

¹ Algkeel: prantsuse.

² ELT 2008, L 220, lk 32.

³ ELT 2008, L 327, lk 27, ja parandus ELT 2018, L 243, lk 21.

⁴ ELT 2009, L 81, lk 24; edaspidi „raamotsus 2008/909“.

4. Käesolev kohtuasi annab Euroopa Kohtule võimaluse täpsustada nende kahe raamotsusega kehtestatud normide koosmõju. Täpsemalt tuleb kindlaks teha, kas ühes liikmesriigis tehtud varasemat süüdimõistvat kohtuotsust võib arvesse võtta sellises liitkaristuse mõistmise menetluses, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kui selle varem tehtud kohtuotsuse täitmine on üle antud liikmesriigile, kus tuleb teha liitkaristust mõistev otsus.

5. Käesolevas ettepanekus soovitan Euroopa Kohtul otsustada, et raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõiget 3 koosmõjus raamotsuse põhjendusega 14 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole põhimõtteliselt vastuolus see, kui liikmesriigi kohus võtab sellises uues kriminaalmenetluses, milles mõistetakse liitkaristus, nagu on kõne all põhikohtuasjas, arvesse teise liikmesriigi kohtu varasemat süüdimõistvat kohtuotsust, mille täitmine on vastavalt raamotsuse 2008/909 sätetele üle antud sellesse liikmesriiki, kus see menetlus toimub. Siiski tuleb liitkaristust mõistval kohtul pärast juhtumipõhist uurimist konkreetsest olukorrast lähtudes kontrollida, et selline menetlus ei mõjutaks varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid ega otsuseid, mis puudutavad nende süüdimõistvate kohtuotsuste täitmist liikmesriigis, kus liitkaristuse mõistmise menetlus toimub, ning et selle tagajärjeks ei oleks nende tühistamine ega uuesti läbivaatamine. Eelkõige ei tohi liitkaristuse mõistmise menetluses mõistetakse liitkaristus olla kergem algsest karistusest, mis tuleneb teise liikmesriigi kohtu tehtud süüdimõistvast otsusest, ega tühistada selle otsuse tagajärgi.

6. Teen Euroopa Kohtule samuti ettepaneku otsustada, et raamotsuse 2008/909 artiklit 8, artikli 17 lõiget 1 ja artiklit 19 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus see, kui liikmesriik viib läbi sellise liitkaristuse mõistmise menetluse, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tingimusel et selles menetluses järgitakse täidesaatva liikmesriigi pädevale asutusele pandud põhimõttelist kohustust tunnustada talle edastatud kohtuotsust ja viia täide karistus, mille kestus ja laad vastavad kohtuotsuse väljastanud liikmesriigis mõistetud karistuse kestusele ja laadile. Üksnes sama raamotsuse artikli 8 lõigetes 2–4 ette nähtud rangetes piirides võib liitkaristuse mõistmise menetluses käsitletava algse karistuse kestust või laadi enne tehtava kohtuotsuse kuulutamist vajaduse korral kohandada.

II. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

1. Raamotsus 2008/675

7. Raamotsuse 2008/675 põhjendustes 2, 3, 6, 7 ja 14 on märgitud:

„(2) Nõukogu võttis 29. novembril 2000 kooskõlas Euroopa Ülemkogu Tampere kohtumise järeldustega vastu meetmete programmi kriminaalasjades tehtud otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte rakendamiseks, [...] mis sätestab „ühe või mitme õigusakti vastuvõtmise, millega nähakse ette põhimõtte, et ühe liikmesriigi kohtul peab olema võimalik võtta arvesse teiste liikmesriikide kohtutes kriminaalasjades tehtud lõplikke otsuseid, et hinnata õiguserikkuja varasemat karistatust, teha kindlaks, kas ta on toime pannud korduvaid kuritegusid ja määrata kohaldatavad karistusliigid ja nende täitmisele pööramise kord“.

(3) Käesoleva raamotsuse eesmärk peaks olema kehtestada liikmesriikidele minimaalkohustus võtta arvesse teistes liikmesriikides tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid [...]

[...]

- (6) Erinevalt muudest vahenditest ei ole käesoleva raamotsuse eesmärk viia liikmesriigis täide teises liikmesriigis tehtud otsuseid, vaid pigem võimaldada ühes liikmesriigis tehtud varasema süüdimõistva kohtuotsuse olemasoluga kaasnevate tagajärgede arvestamist teises liikmesriigis toimuvate uute kriminaalmenetluste puhul sellises ulatuses, nagu varasemate siseriiklike süüdimõistvate kohtuotsuste tagajärgi võetakse arvesse kõnealuse teise liikmesriigi õiguse kohaselt.

Seetõttu ei sisalda käesolev raamotsus kohustust võtta selliseid varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid arvesse näiteks siis, kui kohaldatavate õigusaktide kohaselt saadud teave ei ole piisav, kui süüdimõistva kohtuotsuse tegemine siseriiklikult ei oleks olnud võimalik sellise teo suhtes, mille suhtes varasem süüdimõistev kohtuotsus oli tehtud, või kui varem määratud karistust siseriiklikus õigussüsteemis ei tunta.

- (7) Teises liikmesriigis tehtud süüdimõistva kohtuotsuse toime peaks olema samaväärne siseriikliku otsuse toimega kriminaalmenetluse kohtueelses etapis, kohtumenetluse käigus ja karistuse täideviimisel.

[...]

- (14) Kohtuotsusesse või selle täideviimisse sekkumine hõlmab muu hulgas olukordi, kus teise liikmesriigi õiguse kohaselt varasema kohtuotsusega määratud karistus liidetakse muu karistusega või lisatakse muule karistusele, mis seejärel tegelikult täide viiakse, juhul kui esimest karistust ei ole veel täide viidud või selle täideviimist ei ole üle antud teisele liikmesriigile.“

8. Raamotsuse 2008/675 artikli 1 lõike 1 kohaselt on selle raamotsuse „eesmärk [...] kindlaks määrata tingimused, mille kohaselt võetakse liikmesriigis isiku vastu alustatud kriminaalmenetluses arvesse sama isiku suhtes teises liikmesriigis muudel asjaoludel tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid“.

9. Raamotsuse artikkel 3 „Teises liikmesriigis tehtud süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmine uues kriminaalmenetluses“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kõik liikmesriigid tagavad, et isiku vastu alustatud kriminaalmenetluses võetakse sama isiku kohta teistes liikmesriikides muudel asjaoludel tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid, mille kohta on saadud teavet vastavalt vastastikust õigusabi või karistusregistrите andmete vahetamist käsitlevatele kohaldatavatele õigusaktidele, arvesse sellises ulatuses, nagu siseriikliku õiguse kohaselt võetakse arvesse siseriiklikult tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid, ning neile antakse samaväärne õiguslik toime nagu siseriiklikult tehtud varasematele süüdimõistvatele kohtuotsustele.

2. Lõiget 1 kohaldatakse kriminaalmenetluse kohtueelses etapis, kohtumenetluse käigus ning süüdimõistva kohtuotsuse täideviimisel eelkõige seoses kohaldatava menetluskorraga, sealhulgas seoses eelvangistuse, kuriteo määratlemise, karistuse liigi ja raskusastme määramise või kohtuotsuste täitmise korraga.

3. Lõikes 1 ette nähtud teistes liikmesriikides tehtud varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmisel ei ole sekkuvat, tühistavat ega läbivaatavat toimet varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste ega selliste otsuste suhtes, mis on seotud kohtuotsuste täideviimisega uut menetlust läbi viivas liikmesriigis.

4. Vastavalt lõikele 3 ei kohaldata käesoleva artikli lõiget 1 sellisel juhul, kui varasem süüdimõistev kohtuotsus oleks olnud uut menetlust läbi viiva liikmesriigi kohtu tehtud otsus ja kui sellise varasema süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmisel oleks olnud kõnealuse liikmesriigi õiguse kohaselt sekkuv, tühistav või läbivaatav toime varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste või selliste otsuste täidesaatmise suhtes.

5. Kui kuritegu, mille kohta on algatatud uus menetlus, pandi toime enne varasema süüdimõistva kohtuotsuse tegemist või täielikku täideviimist, ei ole lõigetel 1 ja 2 sellist toimet, mis kohustaks liikmesriike kohaldama kohtuotsuste tegemisele siseriiklikke eeskirju, mille toimetel nende kohaldamine teises riigis tehtud süüdimõistvatele kohtuotsustele piiraks kohtunikku karistuse määramisel uues menetluses.

Siiski tagavad liikmesriigid, et muidu saavad nende kohtud sellistel juhtudel arvesse võtta teistes liikmesriikides tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid.“

2. Raamotsus 2008/909

10. Raamotsuse 2008/909 artikkel 1 näeb ette:

„Käesolevas raamotsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „kohtuotsus“ – väljaandjariigi kohtu jõustunud kohtuotsus või korraldus, millega määratakse füüsilisele isikule karistus;
- b) „karistus“ – mis tahes vabadusekaotuslik karistus või vabadust piirav meede, mis on mõistetud määratud või määramata tähtjaks kriminaalmenetluse alusel kuriteo eest;
- c) „väljaandjariik“ – liikmesriik, kus kohtuotsus välja anti;
- d) „täidesaatev riik“ – liikmesriik, kellele kohtuotsus on edastatud selle tunnustamiseks ja täideviimiseks.“

11. Direktiivi 2008/909 artikkel 3 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Käesoleva raamotsuse eesmärgiks on kehtestada eeskirjad, mille kohaselt liikmesriigil, selleks et hõlbustada süüdimõistatud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni, tuleb tunnustada kohtuotsust ja viia mõistetud karistus täide.

[...]

3. Raamotsust kohaldatakse ainult kohtuotsuste tunnustamise ja karistuste täideviimise suhtes käesoleva raamotsuse tähenduses [...]“.

12. Raamotsuse 2008/909 artikkel 8 „Kohtuotsuse tunnustamine ja karistuse täideviimine“ sätestab:

„1. Täidesaatva riigi pädev asutus tunnustab artikli 4 kohaselt ning artiklis 5 sätestatud korras edastatud kohtuotsust ja võtab viivitamata vajalikud meetmed karistuse täideviimiseks, välja arvatud juhul, kui ta otsustab tugineda mõnele artiklis 9 sätestatud mittetunnustamise või täideviimisest keeldumise põhjusele.

2. Kui karistus on oma kestuselt vastuolus täidesaatva riigi õigusega, võib täidesaatva riigi pädev asutus otsustada karistust muuta ainult siis, kui kõnealune karistus ületab tema siseriiklikus õiguses sama liiki tegude eest sätestatud karistuse maksimaalse määra. Muudetud karistus ei tohi olla väiksem täidesaatva riigi siseriiklikus õiguses sama liiki tegude eest sätestatud karistuse maksimaalsest määrast.

3. Kui karistus on oma olemuselt vastuolus täidesaatva riigi õigusega, võib täidesaatva riigi pädev asutus viia selle vastavusse oma õigusaktides sätestatud karistuse või meetmega sama liiki teo eest. Selline karistus või meede vastab võimalikult täpselt väljaandjariigi määratud karistusele ning seega ei saa karistust muuta rahaliseks karistuseks.

4. Muudetud karistus ei tohi väljaandjariigis määratud karistust raskendada selle olemuse ja kestuse osas.“

13. Nimetatud raamotsuse artikli 17 „Täideviimise suhtes kohaldatav õigus“ lõige 1 sätestab:

„Karistuse täideviimist reguleeritakse täidesaatva riigi õigusega. Üksnes täidesaatva riigi asutused on pädevad vastavalt lõigetes 2 ja 3 sätestatule otsustama täitemenetluse üle ja määrama kindlaks kõik sellega seotud meetmed, sealhulgas enneaegse või tingimisi vabastamise põhjused.“

14. Raamotsuse artikkel 19 „Amnestia, armuandmine, kohtuotsuse teistmine“ sätestab:

„1. Nii väljaandjariik kui täidesaatev riik võib anda armu või amnestiat.

2. Ainult väljaandjariigil on õigus otsustada käesoleva raamotsuse alusel täitmisele pööratavate kohtuotsuste teistmistaotluste üle.“

B. Poola õigus

15. 6. juuni 1997. aasta seaduse, millega kehtestatakse karistusseadustik (ustawa – Kodeks karny)⁵ põhikohtuasjas kohaldatava redaktsiooni artikli 85 § 4 sätestab:

„Liitkaristus ei hõlma artiklis 114a nimetatud kohtuotsustes mõistetud karistusi.“

16. Karistusseadustiku artikkel 114a sätestab:

„1. Süüdimõistev kohtuotsus on ka selline kuriteo toimepanemise eest süüdi mõistev lõplik kohtuotsus, mille on teinud kriminaalasju lahendav kohus teises Euroopa Liidu liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui Poola karistusõiguse kohaselt ei ole tegemist kuriteoga, teo toimepanija ei kuulu karistamisele või on tegemist karistusega, mida ei ole seaduses ette nähtud.

2. Kui §-s 1 viidatud kohus on karistuse mõistnud järgmisi küsimusi puudutavates asjades:

- 1) uute, pärast süüdimõistva kohtuotsuse tegemist jõustunud karistusõigusnormide kohaldamine,
- 2) karistuse kustutamine karistusregistrist,
- kohaldatakse karistuse mõistmise kohas kehtivat õigust [...]

3. Lõiget 1 ei kohaldata, kui karistusregistrist või [...] [l]iidu liikmesriigi kohtult saadud teave ei ole piisav karistuse kindlaksmääramiseks või kui isik on mõistetud karistusest süüdimõistva kohtuotsuse teinud riigis vabastatud.“

III. Põhikohtuasja faktilised asjaolud ja eelotsuse küsimused

17. Eelotsusetaotlusest nähtub, et AV suhtes on tehtud neli süüdimõistvat kohtuotsust, millest kolm on teinud Poola kohtud ja ühe Saksa kohus.

⁵ Dz. U. nr 88, jrk nr 553; edaspidi „karistusseadustik“.

18. AV esitas eelotsust taotlevale kohtule 31. juulil 2018 taotluse, et talle mõistetakse liitkaristus. Selle kohtu sõnul kuuluvad täitmisele kaks karistust: nimelt esiteks Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus, Saksamaa) 15. veebruari 2017. aasta otsusega mõistetud karistus, mille AV peab kandma 1. septembrist 2016 kuni 29. novembrini 2021, ja teiseks eelotsusetaotluse esitanud kohtu 24. veebruari 2010. aasta otsusega mõistetud karistus, mille AV peab kandma 29. novembrist 2021 kuni 30. märtsini 2030. Eelotsusetaotluse esitanud kohus tunnistas Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus) otsuse oma 12. jaanuari 2018. aasta määrusega Poolas täidetavaks. See kohus täpsustab, et kõnealuses määruuses on süütegude õiguslik kvalifikatsioon esitatud Poola õiguse kohaselt ning märgitud, et täitmisele kuulub liitkaristusena viis aastat ja kolm kuud vabadusekaotuslikku karistust, mis on oma pikkuselt identne karistus Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus) mõistetud karistusega.

19. Liitkaristuse mõistmise taotluses väitis AV, et kuna Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus) kohtuotsus tunnistati Poolas täidetavaks, siis on liitkaristuse mõistmise tingimused täidetud ja et see kohtuotsus tuleks teha vastavalt täieliku absorptsiooni põhimõttele.

20. Oma taotluse põhjendamiseks märkis AV, et on olemas üks liitkaristust mõistev kohtuotsus, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus tegi 29. jaanuaril 2014 ja milles ta liitis Landgericht Göttingeni (Göttingeni esimese astme kohus, Saksamaa) 13. märtsi 2012. aasta kohtuotsusega – mis tunnistati Poolas täidetavaks – mõistetud karistusele selle karistuse, mis oli mõistetud eelotsusetaotluse esitanud kohtu tehtud süüdimõistva kohtuotsusega. See kohus täpsustab, et kõnealune liitkaristust mõistev otsus on jõustunud.

21. Neid asjaolusid arvestades tõstatab eelotsusetaotluse esitanud kohus küsimuse, kas raamotsuste 2008/675 ja 2008/909 asjakohaste sätetega on vastuolus see, kui Poolas tehtud liitkaristust mõistev kohtuotsus võib hõlmata selles liikmesriigis mõistetud karistusi ja teises liikmesriigis mõistetud karistusi, mis on tunnistatud täidetavaks Poolas.

22. Eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitab lisaks, et karistusseadustiku artikli 85 § 4 kohaselt koostoimes sama seadustiku artikliga 114a ei hõlma Poola õiguskorras liitkaristust mõistev kohtuotsus teises liikmesriigis kriminaalasju lahendava kohtu otsusega mõistetud karistusi.

23. Mis puudutab Poola õiguses ette nähtud liitkaristuse mõistmise menetlust, siis selgitab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et selle menetluse tulemusel tehtav kohtuotsus asub sisulise kohtuotsuse tegemise ja karistuse täideviimise piiril ning hõlmab jõustunud kohtuotsustega mõistetud karistusi eesmärgiga „korrigeerida“ õiguslikku reaktsiooni toimepandud süütegudele, mille suhtes oleks võidud läbi viia ühtne menetlus, ja seega „ratsionaliseerida karistusi“, ilma et liitkaristust mõistev kohtuotsus kujutaks endast sekkumist asjasse puutuvatesse üksikutesse kohtuotsustesse. Eelkõige ei mõjuta liitkaristust mõistev kohtuotsus konkreetse süüteo toimepanija süü kindlakstegemist, nagu see on esitatud sisulistes küsimustes tehtud kohtuotsuses.

24. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul võimaldaks liitkaristuse mõistmisel ühelt poolt ühes liikmesriigis mõistetud karistuste, mis tunnistatakse teises liikmesriigis täidetavaks, ja teiselt poolt selles liikmesriigis mõistetud karistuste arvessevõtmine hinnata selle isiku kogu kuritegelikku tegevust, kelle suhtes on tehtud mitu süüdimõistvat kohtuotsust. See aitab kaasa „ühise õigusemõistmise ruumi“ loomisele.

25. Lisaks, kui ühes liikmesriigis tehtud kohtuotsus tunnistatakse teises liikmesriigis täidetavaks vastavalt raamotsuses 2008/909 sätestatule, tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates asuda seisukohale, et see kohtuotsus muutub kõikide nende menetlus- ja täitmiseotsuste aluseks, mille selle liikmesriigi kohtud, kus see tuleb täita, peavad tegema. Seega asetub teises liikmesriigis täidetavaks tunnistatud kohtuotsus selle liikmesriigi õiguskorda ja see tuleb täita vastavalt selle riigi õiguspõhjustele, mis tuleneb muu hulgas selgelt raamotsuse 2008/909 artikli 17 lõikest 1.

26. Lõpuks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kui ei oleks võimalik mõista liitkaristust, võttes arvesse ühes liikmesriigis mõistetud ja teises liikmesriigis täidetavaks tunnistatud karistusi, tähendaks see seda, et ühes liikmesriigis mitu korda süüdi mõistetud kodanik oleks soodsamas olukorras kui erinevates liikmesriikides süüdi mõistetud kodanik. Seega tuleb liidu tasandil tagada kodanike võrdne kohtlemine sarnastes olukordades.

27. Neil asjaoludel otsustas Sąd Okręgowy w Gdańsku (Gdański regionaalne kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas [raamotsuse 2008/675] artikli 3 lõiget 3, milles sätestatakse, et „lõikes 1 ette nähtud teistes liikmesriikides tehtud varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmisel ei ole sekkuvat, tühistavat ega läbivaatavat toimet varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste ega selliste otsuste suhtes, mis on seotud kohtuotsuste täideviimisega uut menetlust läbi viivas liikmesriigis“, tuleb tõlgendada nii, et sekkumisena selle õigusnormi tähenduses ei käsitata mitte ainult seda, kui liitkaristust mõistva otsusega hõlmatakse mõnes [liikmesriigis] tehtud süüdimõistva kohtuotsusega mõistetud karistus, vaid ka seda, kui sellise otsusega hõlmatakse liitkaristuse mõistmisel karistus, mille täideviimine on üle võetud teise [liikmesriiki] ühiseks täitmiseks selles liikmesriigis tehtud kohtuotsusega?
2. Kas [raamotsuse 2008/909] *exequatur* menetlust käsitlevate sätete – mis sisalduvad selle artikli 8 lõigetes 2–4, artiklis 19 [...], milles sätestatakse, et „[n]ii väljaandjariik kui täidesaatev riik võib anda armu või amnestiat“ (lõige 1) [ja et] „[a]inult väljaandjariigil on õigus otsustada [selle] raamotsuse alusel täitmisele pööratavate kohtuotsuste teistmistootluste üle“ (lõige 2), ja artikli 17 lõike 1 esimeses lauses, milles sätestatakse, et „[k]aristuse täideviimist reguleeritakse täidesaatva riigi õigusega“ – alusel on võimalik teha liitkaristust mõistev otsus, mis hõlmab mõne [liikmesriigi] kohtuotsusega mõistetud karistusi, mille täideviimine on üle võetud teise [liikmesriiki] selles liikmesriigis liitkaristuse mõistmisel tehtud kohtuotsusega?“

28. Poola, Tšehhi, Hispaania ja Ungari valitsus ning Euroopa Komisjon esitasid kirjalikud seisukohad. Poola, Tšehhi ja Hispaania valitsus ning komisjon vastasid ettenähtud tähtaja jooksul küsimustele, millele Euroopa Kohus palus vastata kirjalikult.

IV. Analüüs

29. Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub Euroopa Kohtul tõlgendada esiteks raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõiget 3 ning teiseks raamotsuse 2008/909 artikli 8 lõikeid 2–4, artikli 17 lõike 1 esimest lauset ja artiklit 19.

30. See kohus soovib sisuliselt teada, kas neid sätteid tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui selle liikmesriigi kohus, kus vastavalt raamotsusele 2008/909 tuleb teise liikmesriigi kohtu mõistetud vabadusekaotuslik karistus täide viia, teeb liitkaristust mõistva otsuse, mis hõlmab nende kahe liikmesriigi kohtute poolt mõistetud karistusi.

31. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib saada selgitusi nende sätete tõlgendamise kohta, täpsustades, et karistusseadustiku artikli 85 § 4 koostoimes sama seadustiku artikliga 114a välistab liitkaristust mõistva kohtuotsuse tegemise juhul, kui see hõlmab teise liikmesriigi kohtu otsusega mõistetud karistust.

32. Enne kui otsustada küsimuse üle, kas liikmesriigi kohus, kellele on esitatud karistuste liitmise taotlus, peab teises liikmesriigis tehtud varasemat süüdimõistvat kohtuotsust arvesse võtma või mitte, tuleb esitada mõned märkused seda liiki menetluse kohta.

A. Sissejuhatavad märkused karistuste liitmise kohta

33. Enamasti saab karistuste liitmist, mis Poolas toimub üldises liitkaristuse mõistmise menetluses, kohaldada süütegude reaalkogumi korral. Süütegude reaalkogum hõlmab olukorda, kus isik paneb toime mitu süütegu, mille toimepanemiste vahelisel ajal ei tehta ühtegi lõplikku süüdimõistvat kohtuotsust. Asjaomase isiku üle võidakse mõisteta nende erinevate tegude eest kohut eraldi menetlustes, mis võivad teatavatel juhtudel toimuda eri liikmesriikide kohtutes. Karistuste liitmine võimaldab seega tagada ühtse kohtlemise olukorras, kus süütegude kogumit arutatakse samas menetluses, ja olukorras, kus neid süütegusid käsitletakse eraldi.

34. Algsete karistuste liitmine seisneb selles, et mõistetakse üks karistus, mille määr vastab kõige raskemini karistatava kuriteo eest ette nähtud esialgsele karistusele, mis seega „absorbeerib“ teiste süütegude eest ette nähtud algsed karistused, mis peetakse kõige raskema karistusega kaetuks. Süüdimõistetu kannab ainult selle karistuse. Tegemist on õigusliku fiktsiooniga, mis võimaldab asuda seisukohale, et kõik karistused viiakse täide samal ajal. Karistuste liitmine võimaldab seega vältida algsete karistuste täielikku ja lihtsat või materiaalselt kumuleerimist, mis seisneb kõikide karistuste mõistmises, mis vastavad käsitletavatele kuritegudele, ning sel juhul viiakse need täide eraldi ja kumulatiivselt. Sellise liitmise võib teha juhul, kui mitme süüteo suhtes toimuv ühtses menetluses tehakse süüdimõistev kohtuotsus või kui nende suhtes toimunud eraldiseisvate menetluste tulemusel tehakse üks liitkaristust mõistev kohtuotsus.

35. Vältides nende matemaatilist liitmist, on karistuste liitmine mehhanism, mis võimaldab vähendada karistuste kestust, mille peab lõpuks kandma isik, kes on toime pannud mitu konkureerivat süütegu ja on seetõttu korduvalt süüdi mõistetud. See mehhanism parandab seega tagajärgi, mis võivad karistuste kumuleerumise tulemusel olla proportsionaalsuse põhimõttega vastuolus. See põhineb ideel, et puhtmatemaatiline liitmine läheks vastuollu karistuse ühe peamise ülesandega tänapäevases karistussüsteemis, milleks on süüdimõistetute taasühiskonnastamise soodustamine. Tegemist on karistuse individualiseerimise põhimõtte rakendamisega, mis erinevalt mõistetud karistuste lihtsast matemaatilisest liitmisest võimaldab arvesse võtta süüdimõistetu käitumist, tema isiksust ning tema varalist, perekondlikku ja sotsiaalset olukorda⁶.

36. Seega võib osutada vajalikuks korrigeerida kumuleerumise negatiivseid tagajärgi karistuste täideviimise staadiumis. Kriminaalasju lahendavatel kohtutel peab selles osas olema hindamisvabadus, et saavutada eraldi menetlustes mõistetud karistuste täideviimisel tasakaal süüdimõistatud isikute tõhusa karistamise ja taasühiskonnastamise eesmärgi vahel. Selles staadiumis ei ole enam küsimus selle hindamises, kas süüdistatav on süüteo toimepanemises süüdi või mitte, ning kui jah, siis milline oleks sobiv karistus etteheidetavale käitumisele. Liitkaristuse mõistmise menetluses, mis toimub karistuste täideviimise staadiumis ainult ühe liikmesriigi territooriumil, on kohtu ülesanne määrata kindlaks liitkaristus, mis ei riku tõhusa karistamise nõuet ning järgib vajaliku individualiseerimise kaudu nii karistuste proportsionaalsuse põhimõtet kui ka karistuse taasühiskonnastamise funktsiooni. Kohtul on seega tegutsemisruum, kuna tema ülesanne on määrata kindlaks liitkaristuse määr. Selles osas võib kohtu hinnang sõltuda erinevatest kriteeriumidest, sealhulgas erinevate süüdimõistvate kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjade asjaoludest, toimepanija isiksusest ning süütegude laadist, arvust ja raskusest.

⁶ Vt selle kohta kohtujurist Boti ettepanek kohtuasjas Beshkov (C-171/16, EU:C:2017:386), milles on märgitud, et „[k]ui liita matemaatiliselt kõik karistused, mis on mõistetud tegude eest, mis pandi toime ajal, kui mingit hoiatust ega vastutusele võtmist ei toimunud, võib see sageli osutada õigusrikkuja isiku ja tegude toimepanemise asjaolude suhtes ebaproportsionaalseks ning on järelikult ebaõiglane. Ebaõiglane karistus tekitab tõenäolisemalt vastuhakku, seega retsidiivi, kui paranemist. Sellest tulenevalt on põhjendatud anda kohtunikule pädevus hinnata oma valdkonnas vajaliku individualiseerimist ja vastavalt seadusega kehtestatud piirangutele liita paremini karistusi, mida kohaldatakse süütegude suhtes, mis on toime pandud sellel õigusrikkuja eluperioodil“ (punkt 49).

37. Kui riigisiseses õiguses on ette nähtud karistuste liitmise menetlus, tuleb kohtu ülesanne täita vastavalt raamotsuses 2008/675 sätestatud normidele ja piirangutele, olenemata sellest, kas kriminaalmenetlus on läbi viidud ühesainsas liikmesriigis või mitmes liikmesriigis. Selle kohtu ülesanne, kellele on esitatud karistuste liitmise taotlus, on niisiis allutatud selle raamotsuse artikli 3 lõikes 3 sätestatud eripiirangule, nimelt et tema tehtav otsus ei tohi mõjutada teises liikmesriigis tehtud süüdimõistvat otsust.

B. Liitkaristuse mõistmise menetlus

38. Liitkaristuse mõistmine kujutab endast õiguslikku tehnikat, mida Poola õiguskorras kasutatakse kuritegude reaalkogumi korral nii kergemate kui raskemate kuritegude ja maksukuritegude puhul.

39. Liitkaristus on erikaristus, mis mõistetakse pärast selliste otsuste tegemist, mis puudutavad isiku süüd mitme süüteo puhul ja neist igaühe eest mõistetud karistusi (algsed karistused). Otsuse teeb kohus, kelle poole on sõltuvalt algsetest karistustest pöördutud. Liitkaristuse mõistmisele kehtib tingimus, et kõnealused algsed karistused on täidetavad ega ole veel täies ulatuses ära kantud. Järelikult ei saa liitkaristuse mõistmisel liita teistele karistustele karistust, mis on juba täies ulatuses kantud.

40. Asja lahendav kohus peab hindama liitkaristuse pikkust riigisiseste õigusnormidega kehtestatud piirides ning lähtudes sellistest asjaoludest, nagu asjaomase isiku tervislik seisund ja käitumine ning süütegude lähedikkus sisulisel, ajalisel ja isiklikul tasemel.

41. Kui mitme süüteoga seoses on toimunud mitu menetlust, võidakse uue menetluse raames erinevate süüdimõistvate kohtuotsustega mõistetud algsetest karistustest lähtudes mõista liitkaristuse. Seda menetlust õigustab asjaolu, et mitme süüteo toimepanija, kelle suhtes on toimunud mitu menetlust, ei tohiks olla ebasoodsamas olukorras võrreldes selle isikuga, kelle süütegusid arutatakse ühes menetluses. Liitkaristust mõistva kohtuotsuse tegemine võimaldab seega taastada nende kahe olukorra võrdse kohtlemise. Lisaks on sellise kohtuotsuse esemeks üksnes liitkaristuse mitte aga isiku süü kindlaksmääramine.

42. Käesolevas kohtuasjas käsitletakse olukorda, kus liitkaristust mõistev kohtuotsus puudutab karistusi, mille on mõistnud üks Poola kohus ja üks teise liikmesriigi kohus. Kuid nagu ma aga eespool märkisin, näib karistusseadustiku artikli 85 § 4 ja artikli 114a koostoimes kohaldamine välistavat võimaluse kohaldada liitkaristust käsitlevaid sätteid teiste liikmesriikide kohtute otsuste suhtes. Sellest järeldub, et kui lähtuda üksnes Poola õigusest, tuleks teiste liikmesriikide kohtute mõistetud algsed karistused täide viia kumulatiivselt Poola kohtute mõistetud karistustega. Üksnes Poola õigusest lähtudes ei saa teises liikmesriigis süüdi mõistetud isik, kelle karistuse täideviimine on vastavalt raamotsusele 2008/909 üle antud Poolasse, seega tugineda riigisisestele õigusnormidele, mis käsitlevad liitkaristust mõistva kohtuotsuse tegemist, vaid ta peab kandma selle karistuse tema suhtes Poolas mõistetud karistustega kumulatiivselt, mitte liitkaristusena samal ajal.

43. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimuste tuum seisneb selles, kas selline Poola õiguses valitud lähenemisviis on kooskõlas nii raamotsusega 2008/675 kui ka raamotsusega 2008/909 kehtestatud normidega. Täpsemalt, kui ühe liikmesriigi kohtu otsusega mõistetud karistuse täideviimine antakse üle liikmesriiki, kus toimub liitkaristuse mõistmise menetlus, siis kuidas tuleb omavahel suhestada raamotsusega 2008/675 ja raamotsusega 2008/909 kehtestatud normid? Kas kohus, kellel tuleb teha liitkaristust mõistev otsus, peab liidu õiguse kohaselt võtma liitkaristuse määra kindlaksmääramisel arvesse teises liikmesriigis mõistetud karistuse, nagu ta teeks seda siis, kui tegemist oleks riigisisestel mõistetud karistusega?

44. Tuletan meelde, et eelotsusetaotluse esitanud kohtus toimuvast liitkaristuse mõistmise menetluses on tuvastatud, et Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus) 15. veebruari 2017. aasta kohtuotsus, millega mõisteti AV-le vabadusekaotuslik karistus, tunnistati eelotsusetaotluse esitanud kohtu 12. jaanuari 2018. aasta määrusega Poolas täidetavaks ning see karistus on seal kuni 29. novembrini 2021 kandmisel. Seda süüdimõistvat kohtuotsust hõlmav liitkaristuse mõistmise menetlus algatati AV taotlusel 31. juulil 2018. Samuti kuulub täitmisele eelotsusetaotluse esitanud kohtu 24. veebruari 2010. aasta otsusega mõistetud karistus, mille AV peab kandma 29. novembrist 2021 kuni 30. märtsini 2030. Lisaks märgib see kohus, et ta tegi juba 2014. aastal liitkaristust mõistva kohtuotsuse, mis hõlmab muu hulgas vabadusekaotuslikku karistust, mille on mõistnud üks teine Saksa kohus ja mis viidi täide Poolas. See liitkaristust mõistev kohtuotsus on vahepeal jõustunud.

45. Nagu ma eespool märkisin, selgitab eelotsusetaotluse esitanud kohus Poola õiguses ette nähtud liitkaristuse mõistmise menetluse kohta, et selle menetluse tulemusel tehtav kohtuotsus asub sisulise kohtuotsuse tegemise ja karistuse täideviimise piiril ning hõlmab jõustunud kohtuotsustega mõistetud karistusi, eesmärgiga „korrigeerida“ õiguslikku reaktsiooni toimepandud süütegudele, mille suhtes oleks võidud läbi viia ühtne menetlus, ja seega „ratsionaliseerida karistusi“, ilma et liitkaristust mõistev kohtuotsus kujutaks endast sekkumist asjasse puutuvatesse üksikutesse kohtuotsustesse. Täpsemalt märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et liitkaristust mõistev kohtuotsus ei mõjuta konkreetse süüteo toimepanija süü kindlakstegemist, nagu see on otsustatud sisulistes küsimustes tehtud kohtuotsuses.

46. Nagu tuleneb 10. augusti 2017. aasta kohtuotsusest *Zdziaszek*⁷, ei mõjuta liitkaristust mõistev kohtuotsus süüditunnistamist varasemates otsustes, mistõttu on see süüditunnistamine lõplik⁸. Euroopa Kohtu hinnangul muudab selline kohtuotsus mõistetud karistuse või karistuste kogukestust⁹. Seega tuleb seda liiki menetlusi, milles määratakse kindlaks vabadusekaotuslike karistuste määr, eristada meetmetest, mis puudutavad nende karistuste täideviimise korda¹⁰.

47. Euroopa Kohus on samuti märkinud, et selline menetlus, mis seisneb eelkõige selles, et üheks karistuseks liidetakse üks või mitu karistust, mis on asjaomasele isikule varem mõistetud, viib tingimata tema jaoks soodsama tulemuseni. Nimelt võidakse pärast mitut süüdimõistmist, millest igaühe puhul oli mõistetud karistus, liita mõistetud karistused kokku nii, et liitkaristus on kergem kui erinevate varasemate karistuste liitmise summa¹¹. Poola õiguses ette nähtud liitkaristust mõistva otsuse tegemine läheb kaugemale kui „pelgalt formaalne või aritmeetiline“ tehe ja selles on pädevale kohtule antud kaalutusõigus liitkaristuse kindlaksmääramiseks¹².

48. Rõhutan, et liitkaristuse mõistmise menetlus kuulub liikmesriikide pädevusse. Samas, nagu tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, peavad liikmesriigid seda pädevust teostama liidu õigust järgides¹³. Seega peavad liikmesriigid, kes otsustavad oma riigisisese õiguses sellise menetluse ette näha, järgima liidu õigust, sealhulgas eelkõige selliseid kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonna instrumente nagu raamotsused 2008/675 ja 2008/909. Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala enese loogikast tulenevalt tekib kahtlus, kas liidu õigusega on kooskõlas liikmesriigi õigusnormid, mis piiravad varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmise liitkaristuse mõistmise menetluses üksnes selle liikmesriigi kohtute tehtud süüdimõistvate kohtuotsustega.

⁷ C-271/17 PPU, EU:C:2017:629.

⁸ 10. augusti 2017. aasta kohtuotsus *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punkt 84).

⁹ 10. augusti 2017. aasta kohtuotsus *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punkt 85).

¹⁰ *Idem*.

¹¹ 10. augusti 2017. aasta kohtuotsus *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punkt 86).

¹² 10. augusti 2017. aasta kohtuotsus *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punkt 88).

¹³ Vt selle kohta eelkõige 24. novembri 1998. aasta kohtuotsus *Bickel ja Franz* (C-274/96, EU:C:1998:563, punkt 17). Vt ka 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus *Ruska Federacija* (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).

C. Raamotsuse 2008/675 kohaldatavus

49. Nagu nähtub raamotsuse 2008/675 artikli 1 lõikest 1 ja artikli 3 lõikest 1, on selle raamotsusega kehtestatud liikmesriikidele miinimumkohustus võtta arvesse teistes liikmesriikides tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid, et anda nendele samaväärne toime nagu riigisiselt tehtud varasematele süüdimõistvatele kohtuotsustele. Eesmärk on võimaldada hinnata asjaomase isiku varasemat karistatust uue kriminaalmenetluse raames, mida on tema suhtes erinevate tegude tõttu alustatud.

50. Raamotsuse 2008/675 eesmärk ei ole tõesti viia liikmesriigis täide teistes liikmesriikides tehtud kohtuotsuseid, nagu on märgitud raamotsuse põhjenduses 6.

51. Samas on selge, et varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid võib arvesse võtta nende täideviimise staadiumis.

52. See nähtub 21. septembri 2017. aasta kohtuotsusest Beshkov¹⁴.

53. Kohtuasjas, milles see otsus tehti, otsustas Euroopa Kohus, et raamotsust 2008/675 tuleb tõlgendada nii, et seda tuleb kohaldada sellises riigisiseses menetluses, milles on tegemist karistuse täideviimiseks ühe vabadusekaotusliku liitkaristuse määramisega, milles võetakse arvesse nii isikule liikmesriigi kohtu poolt mõistetud karistust kui ka varem teise liikmesriigi kohtus sama isiku suhtes teiste süütegude põhjal tehtud süüdimõistvas kohtuotsuses mõistetud karistust¹⁵.

54. Selle järelduse põhjenduseks märkis Euroopa Kohus kõigepealt, et selle raamotsuse artikli 1 lõikes 1 on ette nähtud, et selle raamotsuse eesmärk on kindlaks määrata tingimused, mille kohaselt võetakse liikmesriigis isiku suhtes alustatud kriminaalmenetluses arvesse sama isiku suhtes teises liikmesriigis muudel asjaoludel tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid¹⁶.

55. Selleks on nimetatud raamotsuse artikli 3 lõikes 1 koostoimes raamotsuse põhjendusega 5 määratud liikmesriikidele kohustus tagada, et menetluses võetakse teistes liikmesriikides tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid, mille kohta on saadud teavet vastavalt vastastikust õigusabi või karistusregistrite andmete vahetamist käsitlevatele kohaldatavatele õigusaktidele, esiteks arvesse sellises ulatuses, nagu riigisisese õiguse kohaselt võetakse arvesse riigisiselt tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid, ja teiseks antakse neile samaväärne õiguslik toime nagu riigisisese õiguse alusel tehtud otsustele, olenemata sellest, kas see toime puudutab faktilisi asjaolusid või menetlus- või materiaalõigust¹⁷.

56. Edasi märkis Euroopa Kohus, et raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõikes 2 on täpsustatud, et seda kohustust kohaldatakse kriminaalmenetluse kohtueelses etapis, kohtumenetluse käigus ning süüdimõistva kohtuotsuse täideviimisel eelkõige seoses kohaldatava menetluskorraga, sealhulgas seoses kuriteo kvalifitseerimise, karistuse liigi ja raskusastme määramise ja kohtuotsuste täitmise korraga. Raamotsuse põhjendustes 2 ja 7 on sellega seoses sedastatud, et liikmesriigi kohtul peab olema võimalik võtta arvesse teistes liikmesriikides tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid, sealhulgas ka selleks, et teha kindlaks nende täideviimise kord, ja nende süüdimõistvate kohtuotsuste toime peaks olema samaväärne riigisiseste otsuste toimega igas kriminaalmenetluse etapis¹⁸.

¹⁴ C-171/16, edaspidi „kohtuotsus Beshkov“, EU:C:2017:710.

¹⁵ Vt kohtuotsus Beshkov (punkt 29).

¹⁶ Vt kohtuotsus Beshkov (punkt 25).

¹⁷ Vt kohtuotsus Beshkov (punkt 26).

¹⁸ Vt kohtuotsus Beshkov (punkt 27).

57. Lõpuks järeldas Euroopa Kohus sellest, et raamotsust 2008/675 ei tule kohaldada mitte üksnes selliste menetluste suhtes, milles tuvastatakse ja tehakse otsus menetlusaluse isiku võimaliku süüditunnistamise kohta, vaid ka selliste menetluste suhtes, mis puudutavad karistuse täideviimist, mille puhul tuleb arvesse võtta varem teises liikmesriigis tehtud süüdimõistva kohtuotsusega mõistetud karistust. Euroopa Kohus tõdes sellega seoses, et kõnealusel juhul kuulus Trayan Beshkovi taotlusel alustatud liitkaristuse mõistmise menetlus teisena nimetatud kategooriasse, mis tähendab, et see kuulus nimetatud raamotsuse kohaldamisalasse¹⁹.

58. Eeltoodust tuleneb eelkõige, et kõnealune raamotsus puudutab põhimõtteliselt olukordi, kus varem teises liikmesriigis süüdi mõistetud isiku suhtes on alustatud uut kriminaalmenetlust. Mõiste „uus kriminaalmenetlus“ hõlmab kohtueelset etappi, kohtumenetlust ennast ja süüdimõistva kohtuotsuse täideviimist²⁰.

59. Raamotsuse 2008/675 kohaldamise seisukohalt ja sarnaselt sellega, mida Euroopa Kohus otsustas kohtuotsuses Beshkov, tuleb märkida, et liitkaristuse kindlaksmääramine sellises üldises liitkaristuse mõistmise menetluses, nagu on kõne all põhikohtuasjas, toimub süüdimõistvate kohtuotsuste täideviimise etapis, mistõttu on see raamotsus sellise menetluse läbiviimisel kohaldatav. Selles riigisisese menetluses, mille eesmärk on määrata karistuse täideviimiseks kindlaks vabadusekaotusliku liitkaristuse määr, kerkib küsimus, kas teises liikmesriigis varem tehtud süüdimõistva kohtuotsusega mõistetud karistust tuleb arvesse võtta.

60. Lisaks, kuigi raamotsuse 2008/675 põhjenduse 6 kohaselt „ei ole raamotsuse [2008/675] eesmärk viia liikmesriigis täide teises liikmesriigis tehtud kohtuotsuseid“, ei leia ma raamotsuses ühtegi viidet sellele, et liikmesriigi kohtute poolt teistes liikmesriikides tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmine ei oleks kohaldatav süüdimõistva kohtuotsuse suhtes, mille täideviimine on sellesse liikmesriiki üle antud vastavalt raamotsusele 2008/909. Kui liidu seadusandja oleks tahtnud selle olukorra raamotsuse 2008/675 kohaldamisalast välja jätta, oleks ta seda sõnaselgelt väljendanud. Vastupidi, raamotsuse põhjendus 14, mille juurde ma tulen hiljem tagasi, just väljendabki selle seadusandja tahet arvata raamotsuse kohaldamisalasse olukord, kus karistuse täideviimine viiakse üle muusse liikmesriiki kui süüdimõistva kohtuotsuse teinud riik.

61. Kuna raamotsuse 2008/675 kohaldatavus niisugusele menetlusele, nagu on kõne all põhikohtuasjas, on minu arvates selge, tuleb nüüd kontrollida, kas selle raamotsusega on vastuolus – või vastupidi, on sellega seatud kohustus – võtta Poolas alustatud liitkaristuse mõistmise menetluses arvesse varasem karistus, mis on mõistetud teises liikmesriigis ja mille täideviimine on üle antud Poolasse.

D. Liitkaristuse mõistmise menetluse kooskõla raamotsusega 2008/675

62. Raamotsuse 2008/675 põhjenduse 2 kohaselt on selle raamotsuse eesmärk rakendada kriminaalasjades tehtud otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtet, millele on pühendatud ELTL artikli 82 lõige 1, mis asendas omakorda raamotsuse vastuvõtmisel aluseks olnud EL lepingu artikli 31. Nagu on märgitud selle raamotsuse põhjenduses 3, on nimetatud raamotsuse „eesmärk [...] kehtestada liikmesriikidele minimaalkohustus võtta arvesse teistes liikmesriikides tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid“.

63. Kui ühe ja sama isiku suhtes on seoses erinevate tegudega mitmes liikmesriigis läbi viidud mitu kriminaalmenetlust, on raamotsuse 2008/675 põhjenduse 8 kohaselt üks raamotsuse aluspõhimõtetest „võimaluste piires vältida asjaomase isiku ebasoodsamat kohtlemist võrreldes olukorraga, kui varasemaks süüdimõistvaks kohtuotsuseks oleks olnud siseriiklik otsus“.

¹⁹ Vt kohtuotsus Beshkov (punkt 28).

²⁰ Vt 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, punkt 30).

64. Selleks on raamotsusega kehtestatud põhimõte, et liikmesriigis, kus toimub uus kriminaalmenetlus, võetakse teises liikmesriigis tehtud süüdimõistvat kohtuotsust arvesse samaväärsuse põhimõtet järgides. Raamotsuse eesmärk ei ole siiski ühtlustada tagajärgi, mis on erinevate riigisiseste õigusnormidega varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste olemasolule ette nähtud.

65. Raamotsuse 2008/675 vastuvõtmisel lähtus liidu seadusandja põhjenduses 4 väljendatud seisukohast, et „[m]õnedes liikmesriikides võetakse teistes liikmesriikides tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid arvesse, teistes võetakse arvesse ainult oma riigi kohtute tehtud süüdimõistvaid otsuseid“.

66. Seetõttu on raamotsuse põhjenduses 5 märgitud: „Tuleks kinnitada põhimõtet, mille kohaselt peaks muudes liikmesriikides tehtud süüdimõistvatel kohtuotsustel olema samaväärne toime kui liikmesriigi kohtutes siseriikliku õiguse alusel tehtud süüdimõistvatel kohtuotsustel olenemata sellest, kas see toime puudutab faktilisi asjaolusid või menetlus- või materiaalõigust [...]“. Seega on kohtul, kes peab uues kriminaalmenetluses otsuse tegema, raamotsuse 2008/675 kohaselt kohustus anda teise liikmesriigi kohtu otsusele toime, mis on „samaväärne siseriikliku otsuse toimega“ ja seda isegi „karistuse täideviimisel“²¹.

67. See raamotsus kehtestab seega põhimõtte, et selle liikmesriigi kohtute tehtud süüdimõistvad otsused, kus toimub uus kriminaalmenetlus – käesoleval juhul menetlus, milles tehakse liitkaristust mõistev kohtuotsus – samastatakse teise liikmesriigi kohtute süüdimõistvate kohtuotsustega. Sellest samastamisepõhimõttest tuleneb, et nendel süüdimõistvatel kohtuotsustel on samad õiguslikud tagajärjed, mis tulenevad riigisisestest süüdimõistvatest kohtuotsustest. Nii on kohus, kelle poole on pöördutud uues kriminaalmenetluses, põhimõtteliselt kohustatud teise liikmesriigi kohtu varasemat otsust arvesse võtma samamoodi, nagu ta võtaks arvesse otsust, mille on teinud tema asukohariigi liikmesriigi kohus, et sellel otsusel saaksid olla tagajärjed, mille seadus süüdimõistatud isiku varasema karistatusega seoses ette näeb.

68. Nagu kohtujurist Bot märkis kohtuasjas Beshkov²² esitatud ettepanekus, on kõnealune nõue „selgelt seotud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala realiseerumisega ning selle kaudu vastastikuse tunnustamisega, mis üksnes ei kohusta välisriigi otsust arvesse võtma, vaid seda ka järgima“²³. Euroopa Kohtu hinnangul aitab raamotsus 2008/675 niisiis „tugevdada vastastikust usaldust Euroopa õiguselal, kuna sellega edendatakse sellist õiguskultuuri, milles teises liikmesriigis tehtud varasemaid süüdimõistvaid otsuseid võetakse põhimõtteliselt arvesse“²⁴.

69. Esmapilgul näib, et Poola õigusnormid lähevad vastuollu liidu seadusandja väljendatud tahtega ja rikuvad vastastikuse tunnustamise põhimõtet. Siiski tuleb kontrollida, kas põhikohtuasja kontekstis on teiste liikmesriikide kohtute tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arvesse võtmata jätmine kooskõlas raamotsuses 2008/675 sätestatud normidega.

70. Liidu seadusandja on selle raamotsuse artikli 3 lõigetes 3–5 seadnud piirid kohustusele võtta uues kriminaalmenetluses arvesse teises liikmesriigis tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid kooskõlas samaväärsuse põhimõttega.

²¹ Vt raamotsuse 2008/675 põhjendus 7.

²² C-171/16, EU:C:2017:386.

²³ Kohtujurist Boti ettepanek kohtuasjas Beshkov (C-171/16, EU:C:2017:386, punkt 54) ja kohtujurist Boti ettepanek kohtuasjas Lada (C-390/16, EU:C:2018:65, punkt 77).

²⁴ Vt 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, punkt 36).

71. Konkreetsemalt näeb nimetatud raamotsuse artikli 3 lõige 3 ette, et „[l]õikes 1 ette nähtud teistes liikmesriikides tehtud varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmisel ei ole sekkuvat, tühistavat ega läbivaatavat toimet varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste ega selliste otsuste suhtes, mis on seotud kohtuotsuste täideviimisega uut menetlust läbi viivas liikmesriigis“. See säte sisaldab seega reservatsiooni, mille kohaselt ei tohi teises liikmesriigis tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmine selliseid kohtuotsuseid kahjustada. See väljendab vajadust säilitada välisriigi kohtuotsuste seadusjõud.

72. Seega, kui liikmesriigi kohus võtab uues kriminaalmenetluses arvesse välisriigi varasemat kohtuotsust, ei saa ta seda ühes ega teises suunas muuta. Vastavalt mittesekkumise põhimõttele ei või kohus, kuhu pöörduti, uuesti läbi vaadata teise liikmesriigi kohtu otsust. See kohus, kelle poole uue menetluse alustamiseks pöörduti, peab vaid andma varasemale välisriigi otsusele kooskõlas samaväärsuse põhimõttega tagajärjed, mis oleksid varasemal riigisisel otsusel²⁵. Kokkuvõttes tuleb teistes liikmesriikides tehtud süüdimõistvad otsused arvesse võtta just sellisena nagu need on kuulutatud²⁶.

73. Seda mittesekkumise põhimõtet arvestades otsustas Euroopa Kohus kohtuotsuses Beshkov, et „raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, milles on ette nähtud, et kui liikmesriigi kohtule esitatakse taotlus määrata karistuse täideviimiseks vabadusekaotuslik liitkaristus, milles võetakse eelkõige arvesse varem teise liikmesriigi kohtu tehtud süüdimõistvas otsuses määratud karistust, muudab kohus selleks viimasena nimetatud karistuse täideviimise viisi“²⁷.

74. Eelkõige leidis Euroopa Kohus, et „liikmesriigi kohus ei saa raamotsuse alusel uuesti läbi vaadata ja muuta teises liikmesriigis varem tehtud ja juba täidetud süüdimõistva kohtuotsuse täideviimise viisi, eelkõige tühistades selles otsuses mõistetud karistuse tingimisi määramist, muutes karistuse kinniseks vangistuseks. Ka ei saa ta otsustada, et see karistus viiakse täide uuesti, muudetud kujul“²⁸.

75. Lisaks täpsustas Euroopa Kohus oma 5. juuli 2018. aasta otsuses Lada²⁹, et „[k]uigi selline uuesti läbi vaatamine [...], mis võib viia kuriteo uuesti kvalifitseerimise ja teises liikmesriigis mõistetud karistuse muutmiseni, on raamotsusega 2008/675 vastuolus, tuleb siiski tõdeda, et raamotsus ei takista uut kriminaalmenetlust läbi viival liikmesriigil täpsustada eeskirju, mille kohaselt teises liikmesriigis varem tehtud süüdimõistvaid otsuseid arvesse võtta, kui sellise täpsustamise ainus eesmärk on kindlaks teha, kas asjaomastel süüdimõistvatel otsustel võib olla samasugune õiguslik toime nagu see, mis on omamaistel süüdimõistvatel otsustel riigisisese õiguse kohaselt“³⁰. Euroopa Kohtu hinnangul „tuleb sellise otsuse vastuvõtmist, mis võimaldab anda teises liikmesriigis varem tehtud süüdimõistvale kohtuotsusele samaväärse õigusliku toime, nagu on viidatud raamotsuse 2008/675 põhjenduses 13, analüüsida juhtumi kaupa, arvestades konkreetse olukorra asjaolusid. See õigus ei saa põhjendada teises liikmesriigis tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste suhtes tunnustamise erimenetluse rakendamist, mis on esiteks vajalik selleks, et kõnealuseid süüdimõistvaid kohtuotsuseid saaks arvesse võtta uues kriminaalmenetluses, ja mis võib teiseks kaasa tuua toimepandud süüteo ja mõistetud karistuse uuesti kvalifitseerimise“³¹.

25 Vt kohtujurist Boti ettepanek kohtuasjas Beshkov (C-171/16, EU:C:2017:386, punktid 55 ja 56).

26 Vt kohtuotsus Beshkov (punktid 37 ja 44) ning 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, punkt 39).

27 Vt kohtuotsus Beshkov (punkt 47).

28 Vt kohtuotsus Beshkov (punkt 46).

29 C-390/16, EU:C:2018:532.

30 Vt 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, punkt 40).

31 Vt 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, punkt 45).

76. Seda täpsustust arvestades leian ma vastupidi sellele, mida väidavad Poola ja Tšehhi valitsus, et raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõikega 3 ei ole vastuolus selliste liitkaristuse mõistmise menetluste läbiviimine, nagu on kõne all põhikohtuasjas. Lisaks peab selleks, et see nii oleks, olema tõendatud, et teises liikmesriigis tehtud varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmisel sellises kontekstis on „sekkuv[...] toime[...] varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste [või] selliste otsuste suhtes, mis on seotud kohtuotsuste täideviimisega“. Lisaks märgin, et Euroopa Kohus ei leidnud oma otsuses Beshkov, et kõnealune riigisisene menetlus kui selline oleks raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõikega 3 vastuolus, vaid et see on vastuolus üksnes niivõrd, kuivõrd selle kohaldamine oleks asjaoludel, milles see kohtuotsus tehti, kahjustanud välisriigi süüdimõistva kohtuotsuse terviklikkust, tühistades karistusest tingimisi vabastamise, mis oli selle otsusega määratud.

77. On oluline täpsustada, et raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada koostoimes raamotsuse põhjendusega 14, milles on märgitud, et „[k]ohtuotsusesse või selle täideviimisse sekkumine hõlmab muu hulgas olukordi, kus teise liikmesriigi õiguse kohaselt varasema kohtuotsusega määratud karistus liidetakse muu karistusega või lisatakse muule karistusele, mis seejärel tegelikult täide viiakse, juhul kui esimest karistust ei ole veel täide viidud või selle täideviimist ei ole üle antud teisele liikmesriigile“.

78. Leian sarnaselt sellele, mida komisjon märkis oma kirjalikus vastuses Euroopa Kohtu esitatud küsimustele, et raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõige 3 ega raamotsuse põhjendus 14 ei välista kategooriliselt välisriigis mõistetud varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmist riigisisestes liitkaristuse mõistmise menetlustes, vaid nõuab eraldi analüüsimist, kas liitkaristuse mõistmine kujutab endast sekkumist varasemasse kohtuotsusesse või selle täideviimisse kõnealuses asjas.

79. Nagu komisjon oma kirjalikus vastuses Euroopa Kohtu esitatud küsimustele õigesti märkis, on raamotsuse 2008/675 põhjendus 14 asjakohane kahel tasandil. Esiteks kinnitab see, et juhul, mil mõistetakse liitkaristus, ei ole sellistena selle raamotsuse kohaldamisalast välja jäetud. Teiseks võib sellest põhjendusest järeldada, et liitkaristuse mõistmine võib mõjutada varasemat süüdimõistvat kohtuotsust või selle täitmist kahes olukorras: nimelt ühelt poolt siis, kui esimest karistust ei ole veel täide viidud või teiselt poolt siis, kui esimese karistuse täideviimist ei ole teisele liikmesriigile üle antud. Kui karistus tuleb jätkuvalt kanda teises liikmesriigis, mõjutaks liitkaristust mõistev otsus selle teise liikmesriigi kohtu varasema süüdimõistva kohtuotsuse täitmist.

80. Seevastu ei mõjuta põhimõtteliselt varasemat süüdimõistvat kohtuotsust ega selle täitmist see, kui see karistus on juba täide viidud. Sellises olukorras ei sekkuta süüdimõistva kohtuotsuse teinud liikmesriigi õigusesse viia riigisisese õiguses ette nähtud tingimustel täide tema enda kohtute mõistetud karistus, isegi kui teine liikmesriik peab uues kriminaalmenetluses seda süüdimõistvat kohtuotsust oma kohtuliku pädevuse teostamisel arvesse võtma.

81. Kui ei oleks tingimust, et ühes liikmesriigis mõistetud karistus peab olema täielikult täide viidud, võiks teises liikmesriigis mõistetud liitkaristus olla kohtuotsuse teinud liikmesriigi asutustele ja kohtutele siduv seoses selles riigis mõistetud karistuste täideviimisega ja seega rikkuda selle riigi õigust tagada oma territooriumil riigisiseste kohtute mõistetud karistuste täideviimine. Liitkaristus mõjutaks seega selliste karistuste täideviimist, mis on aga vastuolus raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõikega 3 koostoimes raamotsuse põhjendusega 14.

82. Samas isegi juhul, kui ühes liikmesriigis tehtud varasem süüdimõistev kohtuotsus on juba täidetud, „ei saa“ teise liikmesriigi kohus seda süüdimõistvat kohtuotsust arvesse võttes seda „uuesti läbi vaadata ja muuta“³². Seega võib eelduse, et varasemat süüdimõistvat kohtuotsust ja selle täitmist ei mõjutata, ümber lükata siis, kui selle kohtuotsuse arvessevõtmine võib konkreetsel juhul kahjustada seda, mis on esimeses liikmesriigis otsustatud.

³² Vt kohtuotsus Beshkov (punkt 46). Teise liikmesriigi kohus ei või seega tühistada karistusest tingimisi vabastamist, mis oli varem teises liikmesriigis tehtud süüdimõistva kohtuotsusega määratud ja ühtlasi juba täide viidud, muutes selle kinniseks vangistuseks.

83. Samadel põhjustel kui need, mis esinevad juhul, kui võetakse arvesse juba täidetud varasemat süüdimõistvat kohtuotsust, ei mõjutata põhimõtteliselt varasemat süüdimõistvat kohtuotsust või selle täitmist olukorras, kus karistuse täideviimine on kohtuotsuse teinud riigist teisele liikmesriigile üle antud vastavalt raamotsuses 2008/909 ette nähtud normidele. Nimelt otsustas selles olukorras karistuse täideviimise teisele liikmesriigile üle anda esimene liikmesriik, sest ta on vastavalt raamotsuse artikli 4 lõikes 2 sätestatule veendunud, et karistuse täideviimine teises liikmesriigis „hõlbustab süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni“. Kui süüdimõistva kohtuotsuse teinud liikmesriik on nõustunud karistuse täideviimise üle andma, ei piira see tema õigust lasta selle riigi kohtu tehtud süüdimõistev kohtuotsus oma territooriumil riigisiseses õiguses ette nähtud tingimustel täitmisele pöörata.

84. Järeldan raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõikest 3 koostoimes raamotsuse põhjendusega 14, et juhul, kui varasem karistus on juba täide viidud või kui selle täideviimine on üle antud liikmesriiki, mille kohus kavatseb teha liitkaristust mõistva kohtuotsuse, ei mõjuta selle liitkaristuse kindlaksmääramine iseenesest sellist varasemat süüdimõistvat kohtuotsust või selle täitmist. Seega ei saa selle raamotsuse artikli 3 lõikest 3 tuletada, et riigisisesel kohtul, kelle poole on pöördutud uues kriminaalmenetluses, on põhimõtteline keeld teha liitkaristust mõistev kohtuotsus, võttes arvesse teise liikmesriigi kohtu varasemat süüdimõistvat kohtuotsust.

85. Kui see eeldus on kinnitust leidnud, tuleb sellise otsuse vastuvõtmist, mis võimaldab anda teises liikmesriigis varem tehtud süüdimõistvale kohtuotsusele õigusliku toime, mis on samaväärne selle liikmesriigi kohtu varasema süüdimõistva otsuse toimega, kus see otsus tuleb teha, nagu on viidatud raamotsuse 2008/675 põhjenduses 13, analüüsida juhtumi kaupa, arvestades konkreetse olukorra asjaolusid³³.

86. Kui kohus, kelle poole on pöördutud uues kriminaalmenetluses, peab vastavalt riigisisesele õigusele ja raamotsuse artikli 3 lõikes 1 viidatud samaväärsuse põhimõttele kindlaks tegema, milline liitkaristus tuleks mitmes liikmesriigis tehtud kohtuotsustega mõistetud karistuste põhjal mõista, peab ta kontrollima, kas sellise liitkaristuse mõistmine võib mõjutada teises liikmesriigis tehtud varasemat süüdimõistvat kohtuotsust või mitte. See analüüs tuleb läbi viia juhtumi kaupa, et järgida raamotsuse artikli 3 lõikes 3 sätestatud mittesekkumise põhimõtet.

87. Sellises olukorras nagu põhikohtuasjas käsitletav ei näi mulle, et liitkaristuse mõistmise menetlus riivaks Saksamaal mõistetud algse karistuse täideviimist.

88. Tuletan sellega seoses meelde, et nagu nähtub eelotsusetaotlusest, võeti Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus) 15. veebruari 2017. aasta kohtuotsus Poolas täitmiseks üle Sąd Okręgowy w Gdańsku (Gdański regionaalne kohus) 12. jaanuari 2018. aasta määrusega. Selles määramises on esitatud süütegude õiguslik kvalifikatsioon Poola õiguse kohaselt ning märgitud, et täitmisele kuulub liitkaristusena viis aastat ja kolm kuud vabadusekaotuslikku karistust. Tegemist on sama kestusega karistusega kui Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus) otsuses mõistetud karistus.

89. Seega viiakse Poolas täide vabadusekaotuslik karistus just niisugusena, nagu see on mõistetud Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus) otsusega. Nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitas, seisneb liitkaristuse mõistmise taotlus selles, et see kohtuotsus, mis hõlmab viie aasta ja kolme kuu pikkust vabadusekaotuslikku karistust, tehtaks täieliku absorptsiooni põhimõttel. Selline absorptsioon ei mõjuta Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus) otsust, kuna mõistetud karistus tuleb täies ulatuses täide viia Poolas. Asjaolu, et see karistus viiakse täide samal ajal ühe teise Poola kohtu mõistetud karistusega, ei mõjuta iseenesest Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus) kohtuotsuse sisu ja tõhusust.

³³ Vt 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, punkt 45).

90. Liitkaristust mõistva kohtuotsuse tegemine, mis hõlmab Sąd Okręgowy w Gdańsku (Gdański regionaalne kohus) poolt 24. veebruaril 2010 mõistetud karistust ja Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus) mõistetud karistust, ei lähe minu arvates seega vastuollu raamotsusega 2008/675 ette nähtud normidega, kuna selle kohtuotsusega absorbeeritakse viimati nimetatud karistus seda riivamata.

91. Samas on selleks, et saavutada kooskõla raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõikega 3, oluline, et liitkaristuse mõistmise menetlus ei muudaks varasemat süüdimõistvat kohtuotsust olematuks ning et säiliks selle terviklikkus. Karistuste liitmine ei tohi viia selleni, et liidetud karistustelt võetaks nende endi olemasolu, autonoomsus ja õiguslikud tagajärjed, vaid viia otsuseni, et need kuuluvad kõige rangema karistuse näol täitmisele samal ajal. Sellest järeldub, et kui absorbeeriv karistus langeb ära, peab olema võimalik pöörata absorbeeritav karistus täitmisele sellisena, nagu see on mõistetud.

92. Kokkuvõttes tuleb liitkaristuse mõistmise menetluses selleks, et see oleks kooskõlas raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõikega 3, järgida välisriigi kohtuotsuse terviklikkust ja säilitada selle teinud kohtu suveräänsus, kahjustamata sellise välisriigi kohtuotsuse seadusjõudu³⁴. Selles osas mõjutab liitkaristust mõistev kohtuotsus teises liikmesriigis tehtud süüdimõistvat kohtuotsust siis, kui selle tulemusel mõistetakse liitkaristus, mis on teises liikmesriigis tehtud otsusega mõistetud algsest karistusest väiksem, kuna see oleks nimetatud sättes ettenähtuga vastuolus³⁵.

93. Tšehhi valitsus väidab, et liitkaristust mõistva kohtuotsuse tegemine, mis hõlmab teises liikmesriigis varem mõistetud karistust, kujutab endast tingimata sellist süüdimõistvat kohtuotsust mõjutavat toimingut. Selle liikmesriigi sõnul tähendab selline kohtuotsus juba oma olemuselt algse kohtuotsuse tühistamist, varem karistuselt selle tagajärgede võtmist ja nende tagajärgede absorbeerimist uue mõistetud liitkaristusega.

94. Poola valitsus märgib samas vaimus, et liitkaristust mõistva kohtuotsuse olemus seisneb selles, et selle tegemise tagajärjel tühistatakse liitmise käigus arvesse võetud kohtuotsused. Selle liikmesriigi hinnangul tähendab see seda, et liitkaristust mõistva kohtuotsuse tegemisel nii arvesse võetud süüdimõistvad kohtuotsused lakkavad õiguskorras olemast, mida just keelabki sõnaselgelt raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõige 3.

95. Neid väiteid silmas pidades tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul kontrollida, kas liitkaristust mõistva kohtuotsuse tegemisega tühistatakse varasem süüdimõistev kohtuotsus raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõike 3 tähenduses.

96. Järeldan eeltoodud kaalutlustest, et raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõiget 3 koosmõjus raamotsuse põhjendusega 14 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole põhimõtteliselt vastuolus see, kui liikmesriigi kohus võtab sellises uues kriminaalmenetluses, milles mõistetakse liitkaristus, nagu on kõne all põhikohtuasjas, arvesse teise liikmesriigi kohtu varasemat süüdimõistvat kohtuotsust, mille täitmine on vastavalt raamotsuse 2008/909 sätetele üle antud sellesse liikmesriiki, kus see menetlus toimub. Siiski tuleb liitkaristust mõistval kohtul pärast juhtumipõhist uurimist konkreetsest olukorrast lähtudes kontrollida, et selline menetlus ei mõjutaks varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid ega otsuseid, mis puudutavad nende süüdimõistvate kohtuotsuste täitmist liikmesriigis, kus liitkaristuse mõistmise menetlus toimub, ning et selle tagajärjeks ei oleks nende tühistamine ega uuesti läbivaatamine. Eelkõige ei tohi liitkaristuse mõistmise menetluses mõistetakse liitkaristus olla kergem algsest karistusest, mis tuleneb teise liikmesriigi kohtu tehtud süüdimõistvast otsusest, ega tühistada selle otsuse tagajärgi.

34 Vt kohtujurist Boti ettepanek kohtuasjas Beshkov (C-171/16, EU:C:2017:386, punkt 70).

35 Kuna teatavate kuritegude eest karistamine on liikmesriigiti karmim või leebem, ei tohi liitkaristuse mõistmise menetlus viia selleni, et selle liikmesriigi karistuspoliitika, kus menetlus toimub, asendab selle liikmesriigi karistuspoliitikat, kus tehti varasem süüdimõistev kohtuotsus.

97. Niisuguse liitkaristuse mõistmise menetluse läbiviimiseks kooskõlas liidu õigusega on sellises kontekstis, nagu on kõne all käesolevas kohtuasjas – see tähendab, kui karistuse täideviimine on üle antud muusse liikmesriiki kui see, kus kohtuotsus on tehtud –, tuleb siiski kontrollida, kas see menetlus ei lähe vastuollu raamotsusega 2008/909 kehtestatud normidega. Eelkõige tuleb tagada, et järgitakse selle süüdimõistva kohtuotsuse kohandamise tingimusi ja piire, mis on selles raamotsuses ette nähtud.

E. Liitkaristuse mõistmise menetluse kooskõla raamotsusega 2008/909

98. Selles osas tuleb mul kontrollida, kas raamotsus 2008/909 ei sisalda piiranguid niisuguse liitkaristuse mõistmise menetluse läbiviimisele, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

99. Kuivõrd põhikohtuasjas kõne all olev olukord on selline, kus ühes liikmesriigis mõistetud karistuse täideviimine viiakse üle teise liikmesriiki vastavalt sellele raamotsusele, tuleb kontrollida, kas liitkaristuse mõistmise menetlus on kooskõlas selles raamotsuses ette nähtud normidega. See on ka teise eelotsuse küsimuse esemeks.

100. Ma ei näe raamotsuses 2008/909 mingit viidet sellele, et niisuguse liitkaristuse mõistmise menetluse läbiviimine täidesaatvas riigis, nagu on kõne all põhikohtuasjas, oleks süüdimõistva kohtuotsuse teinud riigis mõistetud karistuse täideviimisel välistatud. Vastupidi, kui selles raamotsuses ette nähtud norme on järgitud ja kui täidesaatva riigi õiguses on see selles riigis mõistetud karistuste puhul ette nähtud, peab teises liikmesriigis mõistetud karistuse täideviimise sellesse liikmesriiki üleandmisega kaasnema see, et kõnealuse karistuse arvessevõtmise kohustus täidetakse täidesaatvas riigis toimivas liitkaristuse mõistmise menetluses täielikult.

101. Erinevalt raamotsusest 2008/675, mille eesmärk – nagu on märgitud selle raamotsuse põhjenduses 6 – ei ole lasta liikmesriigis täita teistes liikmesriikides tehtud kohtuotsuseid, näeb raamotsus 2008/909 ette, et ühes liikmesriigis mõistetud karistuse täideviimise pädevus antakse üle teisele liikmesriigile.

102. Nagu nähtub raamotsuse põhjendusest 2, on selle raamotsuse eesmärk rakendada kriminaalasjades tehtud otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtet. Kõnealuse põhimõtte kohaselt on otsusel, mille kohtuasutus on teinud kooskõlas selle liikmesriigi õigusega, kus ta asub, kogu liidus täielik ja vahetu mõju, ning seega peavad kõikide teiste liikmesriikide pädevad asutused aitama seda täita nii, nagu oleks selle otsuse teinud nende oma riigi kohtuasutus.

103. Raamotsuse artikli 3 lõikest 1 nähtub, et selles raamotsuses on sätestatud normid, mis võimaldavad liikmesriigil, selleks et hõlbustada süüdimõistetud isiku taasühiskonnastamist, tunnustada kohtuotsust ja viia teise liikmesriigi kohtu mõistetud karistus täide.

104. Seda arvestades – nagu täpsustab raamotsuse 2008/909 artikli 8 lõige 1 – tunnustab täidesaatva riigi pädev asutus talle edastatud kohtuotsust ja võtab viivitamata kõik vajalikud meetmed karistuse täideviimiseks nii, et selle kestus ja laad vastavad kohtuotsuse väljastanud riigis mõistetud karistuse kestusele ja laadile³⁶. Vastastikuse tunnustamise põhimõttega on seega põhimõtteliselt vastuolus see, kui täitev kohtuasutus kohandab kohtuotsuse väljastanud kohtuasutuse mõistetud karistust, ja seda isegi siis, kui täidesaatva riigi õiguse rakendamisel oleks mõistetud teistsuguse kestusega ja teistsugust

³⁶ Vt selle kohta 8. novembri 2016. aasta kohtuotsus Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:835, punkt 36) ja 11. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Grundza (C-289/15, EU:C:2017:4, punkt 42).

laadi karistus. Ka komisjon märkis oma aruandes raamotsuse 2008/909 rakendamise kohta, et „[k]una raamotsused põhinevad teise liikmesriigi õigussüsteemi vastastikusel usaldamisel, siis tuleks väljaandjariigi kohtuniku otsusest kinni pidada ja põhimõtteliselt ei tuleks seda otsust mitte mingil viisil läbi vaadata ega kohandada“³⁷.

105. See reegel ei ole siiski absoluutne. Nimelt näevad raamotsuse 2008/909 artikli 8 lõiked 2–4 ette ranged tingimused selle kohta, kuidas täidesaatva riigi pädev asutus võib kohtuotsuse väljastanud riigis mõistetud karistust kohandada. Need tingimused moodustavad ainsad erandid sellel asutusel nimetatud raamotsuse artikli 8 lõike 1 kohaselt lasuvast põhimõttelisest kohustusest³⁸.

106. Eelkõige võimaldab raamotsuse 2008/909 artikli 8 lõige 2 täidesaatva riigi pädeval asutusel teatavatel tingimustel kohandada kohtuotsuse väljastanud riigis mõistetud karistust, kui selle kestus on vastuolus täidesaatva riigi õigusega. Nimelt võib see asutus otsustada sellist karistust kohandada vaid juhul, kui see ületab tema asukohariigi õiguses sama liiki süütegude eest, milles isik on süüdi mõistetud, ette nähtud karistuse ülemmäära. Kohandatud karistus ei tohi olla väiksem täidesaatva riigi õiguses sama liiki tegude eest ette nähtud karistuse ülemmäärast. Lisaks, juhul kui kohtuotsuse väljastanud riigis mõistetud karistuse laad on vastuolus täidesaatva riigi õigusega, võimaldab raamotsuse artikli 8 lõige 3 samuti viimati nimetatud riigi pädeval asutusel kohandada karistust vastavalt selle riigi õiguses sarnaste kuritegude eest ette nähtud karistusele või meetmele tingimusel, et kohandatud karistus vastab võimalikult suures ulatuses kohtuotsuse väljastanud riigis mõistetud karistusele. Seda ei saa kohandada rahaliseks karistuseks. Igal juhul on nimetatud raamotsuse artikli 8 lõikes 4 täpsustatud, et kohandatud karistus ei või kohtuotsuse väljastanud riigis mõistetud karistust raskendada selle laadi ja kestuse osas. Raamotsuse 2008/909 artikli 12 lõike 1 ja artikli 21 punkti e kohaselt tuleb kõikidest artikli 8 lõigete 2 ja 3 kohaselt tehtud karistuse kohandamise otsustest kirjalikult teatada kohtuotsuse väljastanud riigi pädevale asutusele.

107. Nagu ma eespool märkisin, viiakse käesoleval juhul Poolas täide just selline viie aasta ja kolme kuu pikkune vabadusekaotuslik karistus, nagu see on mõistetud Landgericht Lüneburgi (Lüneburgi esimese astme kohus) otsusega. Euroopa Kohtule esitatud toimikust ei nähtu, et selles kohtuotsuses mõistetud karistust tuleks selleks, et selle saaks Poolas täide viia, vastavalt raamotsuse 2008/909 artikli 8 lõikele 2 või 3 kohandada.

108. Minu hinnangul ei saa liitkaristuse mõistmist samastada sellega, kui täidesaatva riigi pädev asutus „kohandab“ kohtuotsuse väljastanud riigis mõistetud karistust raamotsuse 2008/909 artikli 8 lõigete 2–4 tähenduses. „Kohandamisel“ selle sätte tähenduses on konkreetne eesmärk võimaldada selle karistuse täideviimine täidesaatva riigi territooriumil, viies selle kooskõlla selle riigi õigusega. Üldisel liitkaristuse mõistmise menetlusel seevastu on niisuguses kontekstis, nagu on kõne all põhikohtuasjas, hoopis muu eesmärk, nimelt teha kindlaks, kas eri menetluste tulemusel mõistetud mitme karistuse täideviimiseks täidetakse need karistused kumulatiivselt või samal ajal, tagades karistuse täideviimise staadiumis, et järgitakse karistuse proportsionaalsuse ja karistuse individualiseerimise põhimõtteid.

109. Seega ei saa väita, et kuna raamotsuse 2008/909 artikkel 8 ei sisalda erandit niisuguse liitkaristuse mõistmise menetluse läbiviimiseks, nagu on kõne all põhikohtuasjas, siis järeldub sellest, et sellise menetluse läbiviimine on selle sättega vastuolus.

³⁷ Komisjoni 5. veebruari 2014. aasta aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule raamotsuste 2008/909/JSK (vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed), 2008/947/JSK (vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta tingimuslike meetmete ja alternatiivsete mõjutusvahendite suhtes) ja 2009/829/JSK (vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivsete võimaluste suhtes) rakendamise kohta liikmesriikides (COM(2014) 57 final, lk 8).

³⁸ Nagu komisjon eelmises joonealuses märkuses viidatud aruandes märkis, on „[on o]luline [...] leida õige tasakaal algul määratud kohtuotsuse ja liikmesriikide õiguslike traditsioonide vahel, et vältida raamotsuste toimimist takistavate konfliktide tekkimist“ (lk 8).

110. Seda täpsustust arvestades tuleb liitkaristuse mõistmise menetluses – olukorras, kus karistuse täideviimine on vastavalt selle raamotsuse sätetele üle antud teise liikmesriiki – järgida „põhimõtteli[st] kohustu[st], mis [täidesaatva riigi pädeval asutusel] lasub, tunnustada talle saadetud otsust ja viia karistus täide nii, et selle kestus ja laad vastavad väljaandjariigis tehtud kohtuotsuses ettenähtule“³⁹. Seega, üksnes nimetatud raamotsuse artikli 8 lõigetes 2–4 ette nähtud rangetes piirides võib liitkaristuse mõistmise menetluses käsitletava algse karistuse kestust või laadi vajaduse korral kohandada. Märgin selle kohta, et kuigi see ei ole liitkaristuse mõistmise menetluse ese, on võimalik, et enne sellises menetluses kohtuotsuse kuulutamist tuleb teises liikmesriigis mõistetud algse karistuse kestust või laadi kohandada vastavalt sama raamotsuse artikli 8 lõigetele 2–4, et seda saaks täidesaatvas riigis tegelikult täide viia. Sellises olukorras tuleb selliselt kohandatud karistus viia liitkaristuse mõistmise menetluse lõppes täide samal ajal teise karistusega liitkaristuse raames.

111. Raamotsuse 2008/909 artikkel 17 ei mõjuta minu arvates liitkaristuse mõistmise menetluse kooskõla raamotsusega. See artikkel nimelt, mille lõikes 1 on täpsustatud, et karistuse täideviimist reguleeritakse täidesaatva riigi õigusega, määrab kindlaks põhimõtted, mida kohaldatakse karistuse täitmise suhtes, kui süüdimõistetu on juba selle riigi pädevale asutusele üle antud⁴⁰. Need on meetmed, mis peavad võimaldama tagada karistuse sisulist täitmist ja kindlustada süüdimõistetu taasühiskonnastamist⁴¹. Nagu ma eespool märkisin ja nagu see tuleneb 10. augusti 2017. aasta kohtuotsusest *Zdziaszek*⁴², tuleb karistuste täideviimise korda puudutavaid meetmeid eristada meetmetest, mis karistuse või karistuste kestust muutes on seotud karistusmäära kindlaksmääramisega. Kuna liitkaristuse mõistmise menetlus kuulub viimati nimetatud kategooriasse, ei puuduta seda raamotsuse 2008/909 artikkel 17, mis käsitleb karistuste täideviimise korda puudutavaid meetmeid. Sellega seoses ei muuda asjaolu, et liitkaristuse mõistmise menetlus toimub karistuste täideviimise etapis, selle menetluse eset, milleks on varem mõistetud vabadusekaotuslike karistuste määra uuesti kindlaksmääramine⁴³.

112. Raamotsuse 2008/909 artikkel 19 samuti ei mõjuta minu arvates liitkaristuse mõistmise menetluse kooskõla raamotsusega. Raamotsuse artikli 19 lõikest 1 tuleneb, et „[n]ii väljaandjariik kui täidesaatev riik võib anda armu või amnestiat“. Amnestia ja armu andmine lõpetavad aga karistuse täideviimise⁴⁴, mis ei ole liitkaristuse mõistmise menetluse ese ega eesmärk. Lisaks, mis puudutab raamotsuse 2008/909 artikli 19 lõiget 2, mille kohaselt „[a]inult väljaandjariigil on õigus otsustada [selle] raamotsuse alusel täitmisele pööratavate kohtuotsuste teistmistootluste üle“, siis sellest tuleneb, et täidesaatev riik ei või otsustada seda kohtuotsust muuta ega võtta meetmeid, mis võiksid takistada selle kohtuotsuse teistmist väljaandjariigis. Ka sellisel juhul ei ole liitkaristuse mõistmise menetluse eesmärk ega tagajärg selle otsuse teistmine, millega mõistetud karistust selles menetluses arvesse võetakse. Seega ei saa minu arvates selle raamotsuse artiklist 19 analoogia alusel tuletada ühtegi järeldust selle kohta, kas liitkaristuse mõistmise menetlus on raamotsusega kooskõlas.

113. Järeldan eespool toodud kaalutlustest, et raamotsuse 2008/909 artiklit 8, artikli 17 lõiget 1 ja artiklit 19 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus see, kui liikmesriik viib läbi sellise liitkaristuse mõistmise menetluse, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tingimusel et selles menetluses järgitakse täidesaatva liikmesriigi pädevale asutusele pandud põhimõttelist kohustust tunnustada talle

39 Vt 8. novembri 2016. aasta kohtuotsus *Ognyanov* (C-554/14, EU:C:2016:835, punkt 36).

40 Vt 8. novembri 2016. aasta kohtuotsus *Ognyanov* (C-554/14, EU:C:2016:835, punkt 39).

41 Kohtuasjas *Ognyanov* (C-554/14, EU:C:2016:319) tehtud ettepaneku punktis 72 täpsustas kohtujurist Bot, et selles raamistikus määravad pädevad õiguskaitseasutused kindlaks karistuse täitmise alused ja korra ning karistuse täitmise korraldamise, otsustades näiteks kinnipeetava liikumise väljaspool vangla territooriumi, lühiajalise väljasõidu, paigutamise avavanglasse, karistuse täitmise peatamise erakorralistel asjaoludel, ennetähtaegse või tingimusliku vabastamise meetmete või elektroonilise valve üle. Ta märkis veel, et karistuste täitmise õigus hõlmab ka pärast süüdimõistetu vabastamist võetavaid meetmeid, nagu käitumiskontroll, isiku osalemine rehabilitatsiooniprogrammides või kannatanutele kahju hüvitamise meetmed.

42 C-271/17 PPU, EU:C:2017:629.

43 10. augusti 2017. aasta kohtuotsus *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punkt 90).

44 Vt selle kohta raamotsuse 2008/909 artikli 21 punkt f, milles on mainitud „mis tahes otsu[st] karistust mitte täide viia [selle raamotsuse] artikli 19 lõikes 1 nimetatud põhjustel [...]“.

edastatud kohtuotsust ja viia karistus täide nii, et selle kestus ja laad vastavad kohtuotsuse väljastanud liikmesriigis mõistetud karistuse kestusele ja laadile. Üksnes sama raamotsuse artikli 8 lõigetes 2–4 ette nähtud rangetes piirides võib liitkaristuse mõistmise menetluses käsitletava algse karistuse kestust või laadi enne tehtava kohtuotsuse kuulutamist vajaduse korral kohandada.

114. Selle raamotsustega 2008/675 ja 2008/909 seotud arutluskäigu lõpus jõuan järeldusele, et arvestades eespool esitatud tingimusi ja piiranguid, ei ole nende raamotsustega põhimõtteliselt vastuolus see, kui liikmesriigis viiakse läbi liitkaristuse mõistmise menetlus olukorras, kus teises liikmesriigis mõistetud karistuse täideviimine on üle antud sellesse liikmesriiki.

115. Nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus ja Ungari valitsus õigesti märgivad, tooks vastupidine lahendus endaga kaasa selle, et isikuid, kellele on ühes ja samas liikmesriigis mõistetud mitu karistust, ja isikuid, kellele on karistused mõistetud mitmes liikmesriigis, koheldakse põhjendamatult erinevalt, kui mõlemal juhul viiakse need karistused täide samas liikmesriigis.

116. Nimelt võiksid isikud, kellele on Poolas mõistetud vabadusekaotuslikud karistused, saada liitkaristuse mõistmise menetlusest kasu, samas kui isikute suhtes, kellele on need karistused mõistetud mitte ainult Poolas, vaid ka teistes liikmesriikides, kehtiks karistuste täieliku ja lihtsa kumuleerumise reegel.

117. Mulle näib, et karistuse proportsionaalsuse ja karistuse individualiseerimise põhimõtete kohaldamise välistamine ainuüksi selle koha põhjal, kus kohtuotsus tehti, läheks vastuollu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisega, mis põhineb liikmesriikidevahelise vastastikuse tunnustamise ja usalduse põhimõttel.

118. Vastupidi, kui Poola õiguses on ette nähtud liitkaristuse mõistmise menetlus, siis sellise menetluse läbiviimine, et hõlmata liitkaristusega teises liikmesriigis mõistetud karistus, kuulub täielikult raamotsuste 2008/675 ja 2008/909 eesmärkide hulka. Kui kohus, kelle poole on pöördutud uues kriminaalmenetluses, teostab oma kaalutusõigust liitkaristuse mõistmise menetluses, aitab see kaasa karistuse paremale individualiseerimisele selle täideviimise staadiumis, võimaldades arvesse võtta nii süüdimõistetud isiku varasemat karistatust kui ka karistuse taasühiskonnastamise funktsiooni. Nende eesmärkide ja vastastikuse tunnustamise põhimõttega oleks vastuolus, et süüdimõistetud isikud, kes oma sotsiaalse rehabilitatsiooni soodustamiseks kannavad oma karistuse päritoluriigis, ei saaks kasutada menetlust, mis võimaldaks mitme karistuse koos ja samaaegset täideviimist ainuüksi seetõttu, et need on mõistetud mitme liikmesriigi kriminaalasju lahendavate kohtute poolt.

119. Järelikult, kui järgitakse nende kahe raamotsuse rakendamise tagatist, st välisriigi otsuse terviklikkust ja kõnealuse otsuse mõistnud kohtu suveräänsust⁴⁵, tuleb eelistada lahendust, mis seisneb karistuse kaasaegsele funktsioonile täieliku toime andmises, võttes karistuse täideviimise staadiumis arvesse süüdimõistetud isiku varasemat karistatust, et tagada tõhus karistamine, järgides sealjuures proportsionaalsuse põhimõtet ja karistuse individualiseerimise põhimõtet.

120. Nagu ma juba märkisin, näib Euroopa Kohtule teada olevatest asjaoludest ilmnevat, et Poola õigus takistab teises liikmesriigis mõistetud karistuse arvessevõtmist liitkaristuse mõistmise menetluses. Kui eelotsusetaotluse esitanud kohus kinnitab seda järeldust, peab ta selle takistuse neutraliseerima, järgides juhiseid, mille Euroopa Kohus andis oma 24. juuni 2019. aasta kohtuotsuses *Popławski*⁴⁶, st tehes kõik, mis on tema pädevuses, et tõlgendada riigisisest õigust vastavalt raamotsustes 2008/675 ja 2008/909 ette nähtud normidele.

⁴⁵ Vt kohtujurist Boti ettepanek kohtuasjas *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:386, punkt 70).

⁴⁶ C-573/17, EU:C:2019:530.

V. Ettepanek

121. Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Sąd Okręgowy w Gdańsku (Gdański regionaalne kohus, Poola) eelotsuse küsimustele järgmiselt:

1. Nõukogu 24. juuli 2008. aasta raamotsuse 2008/675/JSK, mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikides tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmist uutes kriminaalmenetlustes, artikli 3 lõiget 3 koostoimes raamotsuse põhjendusega 14 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole põhimõtteliselt vastuolus see, kui liikmesriigi kohus võtab sellises uues kriminaalmenetluses, milles mõistetakse liitkaristus, nagu on kõne all põhikohtuasjas, arvesse teise liikmesriigi kohtu varasemat süüdimõistvat kohtuotsust, mille täitmine on vastavalt nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsuse 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil (muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK), sätetele üle antud sellesse liikmesriiki, kus see menetlus toimub. Siiski tuleb liitkaristust mõistval kohtul pärast juhtumipõhist uurimist konkreetsest olukorrast lähtudes kontrollida, et selline menetlus ei mõjutaks varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid ega otsuseid, mis puudutavad nende süüdimõistvate kohtuotsuste täitmist liikmesriigis, kus liitkaristuse mõistmise menetlus toimub, ning et selle tagajärjeks ei oleks nende tühistamine ega uuesti läbivaatamine. Eelkõige ei tohi liitkaristuse mõistmise menetluses mõistetak liitkaristus olla kergem algsest karistusest, mis tuleneb teise liikmesriigi kohtu tehtud süüdimõistvast otsusest, ega tühistada selle otsuse tagajärgi.
2. Raamotsuse 2008/909 (muudetud raamotsusega 2009/299) artiklit 8, artikli 17 lõiget 1 ja artiklit 19 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus see, kui liikmesriik viib läbi sellise liitkaristuse mõistmise menetluse, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tingimusel et selles menetluses järgitakse täidesaatva liikmesriigi pädevale asutusele pandud põhimõttelist kohustust tunnustada talle edastatud kohtuotsust ja viia kohtuotsuse väljastanud liikmesriigis mõistetud karistus täide nii, et selle kestus ja laad vastavad kohtuotsuse väljastanud liikmesriigis mõistetud karistuse kestusele ja laadile. Üksnes selle artikli 8 lõigetes 2–4 ette nähtud rangetes piirides võib liitkaristuse mõistmise menetluses käsitletava algse karistuse kestust või laadi enne tehtava kohtuotsuse kuulutamist vajaduse korral kohandada.